

Sedmá zpráva o relokaci a přesídlování

Informační podklad ke sdělení Komise – Sedmá zpráva o relokaci a přesídlování

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 3
- Stanovisko vlády ČR: 7
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 7
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 7

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Sedmá zpráva o relokační a přesídlování	Typ řady: interní
Zpracovala: Sochorová, E.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 14369/16	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: prosinec 2016	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Relokace; přesídlování; EASO	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě – Sedmá zpráva o relokační a přesídlování KOM(2016) 720 v konečném znění, kód Rady 14369/16

- **Právní základ:**

Dokument informační povahy.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

14. 11. 2016

- **Procedura:**

Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Vzhledem k tomu, že stanovisko vlády k předchozím zprávám, které pravidelně informují o relokační a přesídlování, zůstává stejné a tato zpráva pouze aktualizuje informace o stavu vývoje, stanovisko vlády k této zprávě nebylo vyžadováno.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.

- **Odůvodnění a předmět:**

Sedmá zpráva podává aktualizované informace o relokační a přesídlování a hodnotí přijatá opatření za období od 28. září do 8. listopadu. V říjnu Evropská rada ve svých závěrech vyzvala k zintenzivnění úsilí o urychlení relokační a stávajících programů přesídlování. Do Řecka ve sledovaném období přišlo 4 531 osob. Oproti předchozímu období se celkový počet migrantů v Řecku zvýšil a k 8. listopadu se jednalo přibližně o 61 700 osob. Do Itálie přišlo ve sledovaném období 29 844 osob, což představuje 13,5% nárůst v porovnání se stejným obdobím v roce 2015. V současnosti v Itálii čeká přes 6 000 Eritrejců způsobilých k relokační. Ve sledovaném období bylo relokováno dalších 1 212 osob. Tím stoupl celkový počet dosud relokovaných osob na 6 925. Měsíc říjen však vykazoval v oblasti relokační pokles. Vzhledem k situaci v Itálii a Řecku je relokační i nadále klíčovým mechanismem k uvolnění tlaku na tyto země. Rada ve svých závěrech z července 2015 vyzvala k přesídlení 22 504 osob. Od té doby bylo celkově přesídleno 11 852 osob. Ve sledovaném období bylo přesídleno 1 157 osob zejména z Turecka, Jordánska a Libanonu. V rámci mechanismu 1:1 dle prohlášení EU a Turecka bylo přesídleno 603 osob.

- **Obsah a dopad:**

Relokace

Nejdůležitější události

Ve sledovaném období bylo tempo relokační pomalejší, což bylo částečně způsobeno nízkým počtem příslibů učiněných v srpnu, které se promítly do nízkého počtu transferů v říjnu (doba řízení o relokační je přibližně 2 měsíce). Hlavním úkolem je tedy konstantnost a pravidelnost

relokačních transferů. Řecko navýšilo svou kapacitu pro registrace žadatelů ze zemí způsobilých pro relokaci (ze 110 na 175 denně). Do konce ledna 2017 by mělo být plně registrováno 87 % předběžně registrovaných způsobilých žadatelů. V souvislosti s tím by členské státy měly otevřít a naplnit místa určená k relokaci a zvýšit kapacitu pro zpracování a přijímání. V říjnu byly v důsledku nedostatečné ubytovací kapacity některých členských států některé transfery odloženy. V reakci na problém zpomalení celého procesu v důsledku bezpečnostních kontrol se v Itálii uspořádalo zasedání národních kontaktních míst pro relokace, jehož výstupem bylo ujednání o úloze Europolu, konkrétně vytvoření pracovního postupu pro dodatečné, mimořádné bezpečnostní kontroly v rámci relokace. V daném období se Komise také zabývala překážkami, které brání relokaci nezletilých osob bez doprovodu. Problematická je zejména definice nezletilé osoby bez doprovodu, protože se v různých členských státech liší (v Itálii nezletilí bez příbuzných, v Řecku i „děti odloučené od rodin“, tj. s příbuznými, sourozenci apod., přičemž problematičtější je první kategorie). Počet nezletilých osob bez doprovodu, které přijely do Itálie, i nadále rostl (22 775 příchozích od počátku ledna do 4. listopadu). V Řecku se ke 2. listopadu nacházelo 2 400 nezletilých osob bez doprovodu. Ve sledovaném období se relokovalo celkem 43 osob. Několik členských států učinilo nabídku na relokaci nezletilých osob bez doprovodu cestujících samostatně, celkem přibližně 160 míst, což pokryje potřeby Řecka. Pro potřeby Itálie jsou zapotřebí další nabídky. Komise ve spolupráci s dalšími institucemi a orgány bude pracovat na vypracování praktických postupů pro usnadnění a urychlení relokací nezletilých osob bez doprovodu.

Opatření členských států v oblasti relokace

Ve sledovaném období bylo relokováno 921 osob z Řecka a 291 osob z Itálie. Nejvíce žadatelů relokovala Francie (2 155), Nizozemsko (915) a Finsko (862). Na dobré cestě ke splnění závazků jsou Finsko, pobaltské státy, Malta, Portugalsko, Francie, Nizozemsko a Rumunsko. Dle počtu relokací naplánovaných v listopadu je možné považovat říjnový pokles za výkyv, nikoliv za reálný pokles.

Opatření k řešení omezeného počtu příslibů

Ve sledovaném období 9 členských států plus Švýcarsko a Norsko předložily 2 634 formálních příslibů, což nepokrývá stávající potřeby. Rakousko a Maďarsko neučinily žádný příslib, ani neprovedly žádnou relokaci. Polsko nepokračuje v provádění svých příslibů. Česká republika a Slovensko neučinily žádný příslib ani nerelokovaly žádného žadatele.

Opatření k urychlení reakce na žádosti o relokaci

Členské státy usilují o rychlejší vyřizování žádostí o relokaci a dodržení lhůty 10 pracovních dnů. Žádosti o relokaci jsou vyřizovány vesměs kladně, nicméně některé případy odmítnutí by měly být lépe zdůvodněny. V reakci na obavy členských států Europol nabídl specializovaný zabezpečený komunikační kanál pro bezpečné předkládání důvodů pro zamítnutí žádosti o relokaci a Komise zdůraznila možnost výměny otisků prstů v případech žadatelů bez dokladů.

Opatření k řešení problémů s relokací zranitelných žadatelů, včetně nezletilých osob bez doprovodu

Tempo relokace těchto osob se ve sledovaném období zrychlilo. Počet relokováných nezletilých osob bez doprovodu činil 118 osob. Celkový počet osob včetně kategorie dětí odloučených od rodin je 148. Relokace „dětí odloučených od rodin“ není obecně problematická. Pro nezletilé osoby bez doprovodu cestující samostatně členské státy nabídl v návaznosti na výzvu Komise celkem 160 míst.

Opatření ke zvýšení kapacity úřadu EASO na podporu Itálie a Řecka

Z hlediska zajišťování odborníků pro úřad EASO jsou problematické zejména krátkodobé vyslání narušující kontinuální proces relokací a nedostatečný profil odborníků ovlivňující kvalitu

relokačních spisů. V Řecku je zapotřebí trvale obsadit 28 odborníků. Komise a EASO přivítaly iniciativu některých členských států týkající se dlouhodobého pokrytí míst včetně automatického hledání náhrady. Celkově bylo v Řecku ke konci sledovaného období 18 odborníků v oblasti azylu a 27 tlumočnicků, což je pro zvládnutí většího počtu případů nedostatečné. Do Itálie bylo ke konci sledovaného období vysláno 47 odborníků na azyl a 36 kulturních mediátorů. Pro řešení velkého počtu příjezdů osob způsobilých pro relokaci a osob čekajících na registraci je stále tento počet nedostatečný. Rovněž počet odborníků pro potřeby pohotovostního plánu nebyl dosud naplněn.

Opatření Řecka a Itálie

V Řecku byla provedena hromadná předběžná registrace a nyní probíhají schůzky pro podávání plné žádosti o azyl. K 7. listopadu bylo plně registrováno 16 642 osob. V souvislosti s tím řecká azylová služba navýšila svou kapacitu pro registraci žadatelů ze zemí způsobilých pro relokaci (ze 110 na 175 denně). Ve sledovaném období vzrostl rozdíl mezi počtem žádostí o relokaci předložených Řeckem a počtem přijetí ze strany členských států, což částečně způsobilo zpomalení relokace v říjnu. S cílem zabránit neudržitelnému hromadění případů je proto prioritou zajistit větší počet stálých příslibů a urychlit relokaci. Celková přijímací kapacita ke konci období činila přes 68 863 míst. Pro žadatele o relokaci Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky mělo být vyčleněno 20 000 míst, z nichž bylo k 7. listopadu dostupných 17 664 míst. Řecké orgány se zavázaly zřídit tři relokační střediska, přičemž bylo zřízeno pouze jedno (středisko Lagadikia s 960 místy). Pro zbývající dvě střediska nebyly doposud určeny vhodné lokality. Tato tři střediska by měla mít kapacitu 6 000 osob. Komise proto vyzývá Řecko, aby výběr lokalit učinilo co nejrychleji.

V Itálii jsou funkční 4 hotspoty s kapacitou 1 600 míst. Itálie by měla otevřít další hotspoty, protože kolem 70 % vylodění probíhá mimo ně. Italské orgány používají normy pro hotspoty na dalších šesti místech, která by se podle Komise mohla stát plnohodnotnými hotspoty. Pro rozšíření standardních operačních postupů pro hotspoty na všechna vylodění je připravován oběžník s instrukcemi pro všechny prefektury a kvestury. Pro nezletilé osoby bez doprovodu by měla být poskytnuta zvláštní pomoc a zřízeny vyhrazené oblasti ve všech hotspotech a v co nejkratší době by tyto osoby měly být přeloženy do přijímacích zařízení v první nebo druhé linii a jejich záležitosti zpracovány co nejdříve. Za účelem zlepšení koordinace zasedá skupina, která sleduje provádění standardních operačních postupů. Zasedání proběhlo v říjnu a upozornilo, že postupy musí být v souladu se standardními operačními postupy pro hotspoty. Slabina jejich provozu spočívá v tom, že v každé z nich neustále chybí italský koordinátor. V listopadu se na zasedání styčných důstojníků měl také projednat návrh protokolu o relokaci. V souvislosti s relokací je třeba navýšit kapacity italských orgánů pro registraci a zpracovávání žádostí a zajistit zastoupení úřadu EASO v nových registračních centrech, a tím v důsledku urychlení registrace přispět ke snížení nebezpečí útěku. V listopadu byl také formalizován pracovní postup pro dodatečné, mimořádné bezpečnostní kontroly, které si členské státy mohou vyžádat v rámci relokace. Tento postup by měl mít pozitivní dopad na počet příslibů ze strany členských států. Co se týče relokací nezletilých osob bez doprovodu, nebyly z Itálie dosud relovány žádné osoby. Postup v této oblasti se považuje za prioritu vzhledem k tomu, že v Itálii je asi 4 000 těchto osob potenciálně způsobilých k relokaci. Komise vyzývá Itálii, aby učinila nezbytná opatření k relokaci těchto osob a zřídila pro tyto osoby relokační centrum (centra). Provádění řízení o relokaci by vedlo ke snížení počtu útěků nezletilých osob bez doprovodu z přijímacích zařízení. Za účelem omezení druhotného pohybu italské orgány pravidelně přesouvají osoby, které se neoprávněně přesunuly z jihu na sever země, zpět do přijímacích zařízení na jihu.

Opatření Komise a agentur EU

Komise zprostředkovala uzavření ujednání mezi Itálií a Europolem za účelem dodatečných bezpečnostních kontrol. Na 7. fóru o přesídlování a relokaaci byl projednán pokrok dosažený při provádění relokačního mechanismu, identifikovány zbývající překážky a sdíleny osvědčené postupy. Komise monitoruje a připomíná členským státům jejich závazky plynoucí z rozhodnutí Rady o relokaaci. Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO) poskytuje odborníky k urychlení procesu relokaace a zvýšení registrační kapacity Řecka a Itálie. V Řecku pomáhá 18 odborníků. Pro posílení procesů přiřazování bude EASO od prosince 2016 do ledna 2017 testovat nástroj pro sladování preferencí a nabídek umístění. Odborníci EASO fungují jako zvláštní poradci pro zvláště složité případy, a tím odlehčují běžný proces. EASO počítá s navýšením počtu odborníků. V Itálii je nasazeno 47 z požadovaných 74 odborníků z členských států. Také nasadí 48 kulturních mediátorů (k 7. listopadu bylo na místě 36). EASO dále zintenzivnil činnost ambulantního týmu, který provádí registraci pro účely relokaace mimo registrační centra. V říjnu Evropská rada vyzvala EASO, aby zajistil fungování rezervní skupiny pro otázky azylu. EASO také vypracovává pilotní program pro úředníky, kteří mají málo zkušeností, a také navrhl změny pravidel odměňování odborníků vyslaných vnitrostátními útvary, kteří nejsou stálými zaměstnanci těchto útvarů.

Přesídlování

V rámci programu pro přesídlení ze dne 20. července 2015 bylo do 7. listopadu 2016 přesídleno 11 852 osob do 21 států. Státy, které již splnily své přísliby, jsou Švédsko, Spojené království, Finsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko a Island. Dle členských států účastnících se programu jsou snahy o přesídlování zaměřeny v první řadě na Syřany žijící v Jordánsku, Libanonu a Turecku. Z Turecka bylo v rámci přesídlovací části mechanismu 1:1 přesídleno od 4. dubna 2016 2 217 Syřanů. V listopadu by mělo být přesídleno celkem 472 osob. Zbývající počet všech příslibů je 11 228 míst. Ve sledovaném období bylo přesídleno 603 Syřanů do Belgie, Estonska, Finska, Francie, Itálie, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Německa, Nizozemska, Portugalska, Španělska, Švédska a Norska. V září bylo přijato rozhodnutí Rady (EU) 2016/1754, které umožňuje členským státům splnit jejich závazky prostřednictvím použití nepřidělených 54 000 míst buď pro relokaaci žadatelů o mezinárodní ochranu z Řecka a Itálie, nebo pro přijetí Syřanů z Turecka, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, prostřednictvím přesídlení nebo jiné formy legálního přijetí. Komise požádala členské státy, aby do 7. listopadu specifikovaly počet Syřanů pobývajících v Turecku, které hodlají přijmout dle uvedeného rozhodnutí. Návrh nařízení, kterým se zřizuje rámec Unie pro znovuusídlování se projednává v Radě a Evropském parlamentu.

Další postup

Dosažené výsledky neodpovídají závazkům vyplývajících z rozhodnutí Rady. V případě, že relokační mechanismy zpomalí, bude to mít dopad na situaci v Itálii a v Řecku. Proto jsou pravidelnost a větší počet transferů nezbytné. Je třeba, aby výzvy formulované vysokými představiteli států byly sladěny s kroky příslušných vnitrostátních útvarů. Komise vyhodnotila, že pro dosažení stanovených cílů by mělo být měsíčně provedeno 6 000 relokaací. Měly by se tedy zvýšit počet příslibů a jejich pravidelnost a také zrychlit relokaace v následujícím období.

S ohledem na výše uvedené a pro zajištění provádění dvou rozhodnutí Rady o relokaaci Komise vyzvala členské státy, aby:

- činily přísliby a prováděly relokaci pravidelně a podle objemu svých kvót,
- urychlily reakce na žádosti o relokaci, aby splnily lhůtu 10 pracovních dnů stanovenou v protokolech o relokaci, a sdílely informace týkající se důvodů pro zamítnutí prostřednictvím zabezpečeného komunikačního kanálu, který nabízí Europol,
- zvýšily své přijímací kapacity pro umístění žadatelů o relokaci, včetně nezletilých osob bez doprovodu, podle svých kvót,
- jmenovaly odborníky s cílem reagovat na jednotlivé výzvy úřadu EASO, zajistily delší dobu jejich nasazení a více profilů vedoucích pracovníků a specializovaných profilů,
- členské státy, které dosud neposkytly žádný příslib nebo dosud neprovedly žádnou relokaci, by tak měly bezodkladně učinit,
- Řecko a Itálie by pak měly i nadále zvyšovat svou kapacitu pro zpracovávání žádostí. Řecko by mělo rovněž urychleně zřídit zbývající relokační střediska a Itálie by měla provést ujednání s Europolem a první relokaci nezletilých osob bez doprovodu.

Komise si vyhrazuje právo přijmout opatření vůči členským státům, které své povinnosti neplní. Osmá zpráva Komise by měla být předložena dne 8. prosince 2016.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Nebylo vyžadováno.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Sdělení bylo 9. listopadu postoupeno Evropskému parlamentu a Radě. V Evropském parlamentu bylo sdělení přiděleno výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE). Nachází se v přípravné fázi. Termín projednání nebyl doposud stanoven.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 15. 12. 2016 a usnesením č. 334 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

b e r e n a v ě d o m í sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě – Sedmá zpráva o relokaci a přesídlování, KOM(2016) 720 v konečném znění, kód Rady 14369/16.